

JAZYKOVÉ ŠTÝLY

ŠTYLISTIKA = lingvistická disciplína a k jej základným pojmom patrí text. Venuje veľkú pozornosť všetkým textom, ktoré vznikajú v procese medziľudskej komunikácie v diferencovaných sférach spoločenského styku a dorozumievania.

JAZYKOVÝ ŠTÝL = predstavuje usporiadanie výrazových prostriedkov textu do zmysluplného celku. Autor si pri tvorbe textu vyberá rôzne jazykové prostriedky, ktoré usporadúva do svojho jazykového prejavu.

INDIVIDUÁLNY ŠTÝL = sú to individuálne štýlové znaky. Je príznačný pre jazykové prejavy jedného expedienta. Vcelku platí, že rečový prejav každého človeka má svoje zvláštnosti, individuálne odlišnosti, ktoré charakterizujú osobnosť.

ŠTÝLOTVORNÉ ČINITELE = sú faktory, ktoré ovplyvňujú autora počas tvorby jeho jazykového prejavu. Môžu byť:

- **SUBJEKTÍVNE – AUTOR** – vek, pohlavie, skúsenosti, vzdelanie, životná filozofia
- **OBJEKTÍVNE –**
 - TÉMA** – o čo je? Čo je obsahom informácie?
 - FUNKCIA** – aký je zámer textu?
 - SITUÁCIA** – kde a kedy sa prejav realizuje?
 - ADRESÁT** – komu adresujeme text.

JAZYKOVÉ ŠTÝLY (primárne):

- 1) **Hovorový**
- 2) **Rečnícky**
- 3) **Umelecký**
- 4) **Publicistický**
- 5) **Administratívny**
- 6) **Náučný**

Sekundárne jazykové štýly: Esejistický, reklamný, náboženský, juristický...

J

1. Vysvetlite pojem jazykový štýl vlastnými slovami:

.....

2. Pomenujte v texte **objektívne a subjektívne štýlotvorné činitele**. Prečítajte si text a odpovedzte na otázky pod ním.

V malom rodinnom dome na okraji mesta päťdesiatročný otec dohovára svojmu osemnásťročnému synovi. Otec je vzdelaný profesor na vysokej škole a chce od svojho syna, aby sa toľko nevlákal po nociach, nech sa radšej venuje svojmu štúdiu...

Kto je **autorom** jazykového prejavu v texte? čo o ňom vieme z textu?

..... aké má podľa vás vlastnosti?

Kto je **adresát**? čo o ňom vieme z textu?

..... aké má podľa vás vlastnosti?

O čom je jazykový prejav? (**aká je téma**)?

Načo má slúžiť jazykový prejav? (aká je jeho **funkcia**)?

Kde sa uskutočňuje komunikácia? (v akej **situácii**)?.....

3. Určte sféry komunikácie k jednotlivým štýlom. (HRUPAN – hovorový, rečnícky, umelecký, publicistický, administratívny, náučný).

a) sféra masmediálnej komunikácie b) sféra bežnej komunikácie

c) sféra komunikácie slovesného umenia d) sféra úradnej komunikácie

e) sféra verejnej ústnej komunikácie f) sféra vedeckej komunikácie

4. Určte k textom, o aký jazykový štýl ide. Určte k nim aj vlastnosti/druh komunikácie – písomnosť/ústnosť, verejnosť/súkromnosť, oficiálnosť/neoficiálnosť, monologickosť/dialogickosť

a) *Oznamujeme Vám, že dňa 13.6. 2012, t.j. v stredu o 8.00 hod., sa bude vykonávať asanácia všetkých priestorov budovy – ničenie mravcov. Prosíme zariadte sa tak, aby sa asanácia mohla realizovať.*

Ďakujeme.

V Bratislave dňa 5.6. 2012

b) „Viera?“

„Ivan?“

„Si tam?“

„Mh.“

„To je dobre. Ja viem, že som hlupák.“

„Konečne“.

„Tak ahoj.“

5. Vytvorte pozvánku na narodeninovú oslavu a) kamarátovi b) starým rodičom c) pani učiteľke